

TRAKEL BÜLTEN

Ağustos 2014 sayı 8

Yeni Türümüz
Neolycaena soezen

Yoğun bir ayın ardından tüm üyelerimize merhaba,

Geçen ay temmuz ayının yoğun geçeceğini tahmin ediyorduk; ancak bu kadar işin üst üste geleceğini biz de ummamıştık. Ramazan ayı, ardından Ramazan Bayramı, arazi çalışmaları derken, bültene ayırdığımız zaman iyice daraldı. Son olarak da yeni türümüzü bekleyince biraz geciktik.

Trakel ailesi olarak mutlu haberleri de, sıkıntılı haberleri de paylaştık bu ay. Hayırlı olsun dilekleri ve geçmiş olsun dilekleri forumdan eksik olmadı.

En sondan başlarsak, en güzel haber bu hafta geldi.

Detayını bültende de göreceğiniz **“*Neolycaena soezen*”** yayınlanarak, dünyada ve ülkemizde yeni tür olarak yerini aldı.

Diğer yandan bolca nadir tür kayıtlarının geldiği bu ayda, Karabük ekibi öne çıktı.

Karabük ile beraber ülkemizin pek çok yerinden gelen Apollo kayıtları da bizi oldukça mutlu etti. Malatya rüzgarı ise esmeye devam ediyor. Mezopotamya Çokgözlüsü'nün yeni lokasyon kayıtlarının alınması güzel haberlerdendi.

Neolycaena soezen (Sözen'in Yalancıbakırı) Mayıs 2013 - Eskişehir / Mustafa Sözen

Polyommatus dama (Mezopotamya Çokgözlüsü) Temmuz 2014 - Malatya / Abdullah Elgümüş

Parnassius apollo (Apollo) / Temmuz 2014 - Karabük / Tuncer Tozsın

Bu sayı için yazı gönderen üyelerimize teşekkür ediyor, gelecek sayılar için de yazılarınızı bekliyoruz.

TRAKEL...

HABERLER

Kıbrıslı Fotoğrafçı'nın Çalışması National Geographic'te

Başarılı çalışmalarıyla dikkat çeken Hasan Bağlar Kıbrıslı Türklerin National Geographic'teki gururu oldu. Kıbrıslı Türk doğa fotoğrafçısı Hasan Bağlar'ın çalışması National Geographic'te yer aldı. Sosyal medya aracılığıyla duygularını paylaşan Bağlar...
devamı

Gelengi ve Antidepresan Gülümseme

Hafta içi stresli ve yoğun bir çalışma temposundan çıkmış olan çekirdek aile cumartesi biraz geç uyanabilmiş olmanın uyuşuk rahatlığı! içerisinde kahvaltıdan sonra haftanın yorgunluğunu ve stresini atmak için bir alışveriş merkezine (AVM) gitmeyi planlıyor. Hem...
devamı

DPÜ YEŞİL KAMPÜS

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Evliya Çelebi yerleşkesinde gözlenen Kepekler, Kuşlar ve Çiçekler çalışması üyelerimizden İbrahim TUNCA (keman), Erhan BAŞYİĞİT (oguz43) ve Levent BAŞAK (Iewent) 'ın katkılarıyla DPÜ "Yeşil Kampüs" dergisinde yayınlandı. Örnek...
devamı

BİTKİLER SESLERİ DUYUYOR MU ?

Bitkilerin sese tepki verdiği biliniyordu. ABD'de yapılan bir araştırmada bitkilerin ses titreşimlerinden etkilenmekle kalmadıkları, sesleri ayırt ettiklerini ve yaklaşan tehlikelere karşı savunma pozisyonu aldıklarını gösterdi. Bitkiler alemi toprakla gökyüzü arasında sessizce...
devamı

TÜRKİYE'DE YENİ BİR KELEBEK TÜRÜ KEŞFEDİLDİ

Prof. Dr. Mustafa Sözen

Gazi Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümünden Doç. Dr. Selma Seven Çalışkan Türkiye'den yeni bir kelebek türü tanımladı.

Yeni keşfedilen kelebek

türüne *Neolycaena soezen* adı verildi. Türün adı onu ilk kez fark ederek fotoğrafını çeken ve yeni bir tür olarak tanımlanmasını sağlayan Bülent Ecevit Üniversitesinden Prof. Dr. Mustafa Sözen'e atfen verildi. Yeni türümüz Eskişehir çevresinden tanımlandı.

Türün keşif sürecini Prof. Dr. Mustafa Sözen şu şekilde anlattı.

Neolycaena soezen (Sözen'in Yalancıbakin) Mayıs 2013 - Eskişehir / Mustafa Sözen

2013 yılı Mayıs ayında Eskişehir çevresinde arazi araştırması çalışmaları yapıyorduk. Uzmanlık alanım memeli hayvanlar olduğu için bir taraftan arazide memeli hayvanlara ait izleri belirlemeye çalışıyordum, bir taraftan da elimde fotoğraf makinesi hobi olarak ilgilendiğim kelebeklerin fotoğraflarını çekiyordum. Eskişehir çevresinde çektiğim bir kelebek örneğini Türkiye Kelebekleri (Ahmet Baytaş) kitabında bakmama rağmen benzeyen

bir tür bulamadım. Türün fotoğrafını Türkiye'deki Kelebek gözlemcilerinin çoğunun üye olduğu ve kelebek fotoğraflarını paylaştığı www.trakel.org sitesine yükledim. Oradaki gözlemci arkadaşlarım da bunun büyük bir ihtimalle yeni bir olduğu konusunda hemfikir oldular. Hemen Doç. Dr. Selma Seven Çalışkan hoca iletişime geçtim ve kelebeğin fotoğrafını gönderdim. Selma hoca fotoğrafı görür görmez bunun yeni bir tür olduğunu anladı ve hemen Eskişehir'e giderek bir kaç örnek yakaladı. Yaptığı bilimsel çalışma sonucunda bunun yeni bir tür olduğunu belirledi ve çektiğim fotoğraflar ile türün tanımlanmasını sağladığım için ve aynı zamanda ben de hayvan sistematigi çalışan bir bilim insanı olduğum için türe benim adımları verdi. Bu benim için çok büyük bir onur, kendisine çok teşekkür ediyorum.

Türkiye'den bu güne kadar kaydı verilen kelebek türü sayısı bu yeni kelebek türü ile 413 oldu. Türkiye bu kelebek türü sayısı ile kelebekler açısından Avrupa'nın en zengin ülkesidir. Kelebekler ayrıca Doğa fotoğrafçıların en büyük ilgi alanlarından birisi olduğu için Ekoturizm açısından da çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu büyük ülke olarak hazineden yeterince yararlanabilmek için bütün bölgelerin kelebek envanterlerini, yaşama ortamlarını belirlemeli ve büyük bir titizlikle korumalıyız.

MALATYA’NIN DAMA’SININ PEŞİNDE

Ali Bali

Bir zamanlar medeniyetin beşiği olarak kabul edilen topraklarda, adını bu kültürlerin harman olduğu coğrafyadan alan bir güzelimizin **Mezopotamya Çokgözlüsü**’nün (*Polyommatus dama*) bendeki hikayesidir bu. Bundan çok zaman önce, nesli tükendiği düşünülen endemik bir türümüzün, yaklaşık dört yıl önce bazı kelebek gözlemcileri tarafından Önce Malatya ve ve hemen ardından da Adıyaman’da tekrar bulunması büyük bir sevinçle karşılanmıştı; henüz içine dahil olduğum kelebekçi çevresinde hiç unutmam.

Ta o zamanlardan bu yana bu türe karşı özel bir ilgi duymaya başlamıştım ve bu türü aynı zamanda memleketim olan Malatya’da kendim de arayıp bulmayı kafama koymuştum.

Malatya ile Adıyaman arasında resmi sınırlar dışında, uçan bir yaratık için engel yoktu nihayetinde. Bir de çeşitli kaynaklardan ve tecrübeli kelebek gözlemcilerinden edindiğim bilgiler sayesinde, bu türün Malatya Yeşilyurt’tan da kayıtlarının olduğunu öğrenince, bu efsane güzeli bulma isteğimi kamçılayan duygum iyice iştahımı kabartmıştı.

Gel zaman git zaman, şu anki ikametim olan Osmaniye’deki ekip arkadaşlarım ile 2011 yılı temmuz ayında Adıyaman’a bir sefer düzenlemiş, onlarca güzel türü bulmamıza rağmen bir tek onu görememiştik.

Arazinin son gününü ayırdığımız Malatya’daki arazilerden de eli boş dönmüştük.

2012 ağustos ayında Malatya’da fotoğrafladığım bir türün, bu işin duayenleri tarafından “dama dişisi” olarak etiketlenmesine rağmen yine de erkek kaydını almadan rahat edemeyeceğimi anlamıştım; zira bu grubun erkekleri (erkekleri mavi kanat üstüne sahip olan **Agro** grubu) daha net tanımlanıyordu.

Daha sonraki yıllarda bu güzeli Malatya’da defalarca aramama rağmen mutlu sona ulaşamamıştım.

Ümidimi asla yitirmedim ve Malatya’daki çalışkan kelebekçi ağabeyim Abdullah Elgümüş’e türün dış görünüşü hakkında bilgiler verip gözlerini dört açmasını söyledim.

Çok geçmeden müjdeli haberi bana ileten Abdullah ağabey, telefonda türü bulmuş olabileceğini söylüyor ve nasıl bir şey olduğunu tarif etmeye çalışıyordu.

Aynı zamanda çektiği fotoğraflardan bir kolaj yapıp siteye attığını ve türün “dama” olduğu hakkında hocalardan görüşler bildirildiğini de söylüyordu.

Çok heyecanlanmıştım ve birkaç gün sonra Malatya’ya doğru yola koyuldum...

Ertesi gün sabah erkenden buluşup araziye doğru yola koyulduk. Çok uzun olmayan bir yolculuk sonunda nihayet araziye ulaşmıştık. Saatlerce aradıktan sonra bir çamur birikintisinin etrafında o dev cüssesi ile arz-ı endam eden efsane ile karşılaştığımda çok heyecanlanmıştım.

Beni uzun zamandır hiçbir tür yere yatıracak kadar kendimden geçirmemişti bu kadar.

Çok mutluydum.

İlerleyen günlerde bilinen eski bir lokasyonun dışında farklı rakım ve farklı habitatlarda da karşılaşmak, bu güzel ve çok özel türümüzün Malatya'daki zenginliğinin işaretiydi adeta.

Bu eşsiz fırsatı değerlendirip bol bol kayıt alıp, mümkün olduğunca habitatı ve arazi koşullarını inceleyip önemli arazi notları aldım.

GPS yardımı ile koordinat bilgilerini tek tek işledim.

Yaklaşık 10 gün daha Malatya'da kalıp diğer Agro'ları da kaydetmeye ve yeni türler aramaya devam ettim.

Bu arazilerde beni yalnız bırakmayan ve misafirperverlikleri ile beni mahcup eden çalışkan Malatya ekibinden Abdullah Elgümüş, Hüseyin Koç, Bayram Ayhan ve sonradan bize katılarak türü hiç umulmadık bir yerde bulup, türün hanesine farklı bir lokasyon daha katma mızı sağlayan İrfan İşlek'e teşekkürlerimle.

Yeni türlerde, yeni yerlerde ve yeni dostluklarda buluşmak üzere...

İşte bunlar da efsaneden almayı başara-bildiğim diğer kareler:

KIBRIS'IN KELEBEKLERİ'NE GENEL BİR BAKIŞ

Hasan Bağlar

*Değerli kelebek sevdalısı
ve doğasever dostlar,*

*Ağustos bülteninde sizlerle
birlikte olmak benim
için hem sevinç hem de
onur kaynağı olmaktadır.*

*Bu vesile ile bu imkanı sağlayan Trakel
yönetim kurulundaki tüm arkadaşlara
teşekkürlerimi bir borç biliyorum. Kıbrıs'tan
kucak dolusu sevgiler...*

Bu bölümde doğanın göz alıcı güzelim kelebeklerimizin Kıbrıs'taki yayılışlarına kısaca göz atarak bilgiler vermeye çalışacağım. Kıbrıs'taki kelebek türleri, yayılışları ve uçuş periyodları ile ilgili bugün sahip olduğumuz tüm bilgiler Güney Kıbrıs'ta yapılmış ve oluşturulan CBSG (Cyprus Butterflies Study Group) tarafından da aylık uçuşları gözlemlenmeye devam edilmektedir. Ne acıdır ki bugün itibarıyla Kuzey Kıbrıs'ta kelebekler ile ilgili hiç çalışma yapılmamış ve çok büyük bir kaynak eksikliği bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde Kıbrıs'ın Kuzeyinde (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) bulunan kelebekler ile ilgili bugüne kadar yapmış olduğum çalışmaları bir kitapta toplayıp Kıbrıs'ta da tehdit altında bulunan doğal mirasımıza küçük de olsa katkıda bulunmayı, kelebekleri tanıtip farkındalık yaratmayı ve bu güzel canlıların korunmasına katkıda bulunmayı hedefliyorum.

Kıbrıs'ın iklim koşulları, bitki örtüsü ve bulunduğu coğrafya itibarıyla kelebek tür sayısının birçok ülkeye göre az olmasına rağmen , çok değerli türlere de ev sahipliği

yapmaktadır. Doğanın bu göz alıcı kelebeklerin "53" türünü barındıran Kıbrıs'ta "3" tür endemik ve "3" tür de alt endemik kelebek bulunmaktadır. Bu 53 türün "41" tanesi Kuzey Kıbrıs'ta da bulunmaktadır. Geriye kalan 12 türün Kuzey Kıbrıs'ta bugüne kadar hiç kaydı yoktur. Bunların yanında Kıbrıs'ta nesli tükenmeye yüz tutmuş çok ender ve koruma altında olan çok özel bir tür var, bu da **Libythea celtis** (Nettle-tree Butterfly-Çitlembik Kelebeği) 'dir.

Kıbrıs'ta uzun yıllardan beridir kayıtları yapılamayan çok ender göçmen kelebekler de bulunmaktadır. Bunlardan birincisi olan **Colias erate** (Eastern Pale Clouded Yellow-Doğulu Azamet) türünün 1987, 1990 ve 2000 olmak üzere sadece 3 kez kaydı yapılabilmektedir.

İkincisi **Catopsilia florella** (African Migrant-Afrika Göçmeni) türünün 1986 yılında sadece tek kaydı var.

Üçüncüsü **Deudorix livia** (Pomegranate Playboy/Hairstreak) türünün de 1994 yılında tek kaydı vardır.

Dördüncüsü ise çok uzun zaman önce, 1940 yılında kaydı yapılan **Azanus jesous** (African Babul Blue – Afrika Babul Mavisi) 'nun Orta Doğu'dan göç ederek Kıbrıs'a göç yoluyla geldiği düşünülmektedir. Bu türlere ek olarak 2010 yılında Kıbrıs'ta var olduğu keşfedilen **Chazara persephone** (Great Steppe Grayling-Step Cadısı) da kayıtlara geçmiştir.

Dilerseniz adamızda bulunan 3 endemik ve 3 alt endemik türümüz ile ilgili kısaca bilgiler verelim:

KIBRIS'IN ENDEMİK KELEBEKLERİ

Maniola cypricola

(Cyprus Meadow Brown- Kıbrıs Çayır Esmeri)

Yayılma Alanı: Tüm Bölgeler**Konukçu Bitkiler:** Cistus creticus (Rockrose), Rubus sanctus (Blackberry) ve Poaceae familyasından tüm bitkiler.**Habitat:** Her türlü habitat.**Yükselti:** 0-1900 m**Kanat Açıklığı:** 40-50 mm.**Uçuş Periyodu:** Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim*Hipparchia cypriensis*

(Cyprus Grayling – Kıbrıs Kızılmeleği)

Yayılma Alanı: Tüm Bölgeler**Konukçu Bitkiler:** Cistus creticus (Rockrose), Onophordum cyprium ve Poaceae familyasından tüm bitkiler.**Yükselti:** 0-1900 m**Kanat Açıklığı:** 50-63mm.**Uçuş Periyodu:** Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım*Glaucopsyche paphos*

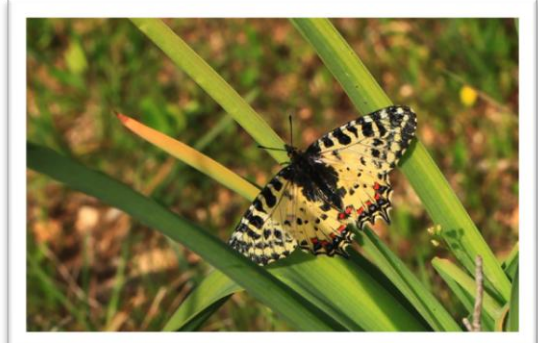
(Paphos Blue – Baf Mavisı)

Yayılma Alanı: Kıbrıs'ın güney , kuzey ve batısında**Konukçu Bitkiler:** Genista sphacelata sphacelata (Azgan), Genista sphacelata crudelis, Calycotome villosa (Hairy Thorny Broom).**Habitat :** Makiler, ormanlık ve yarı ormanlık alanlar, fığana ve çalılıklar**Yükselti:** 0-1900 m.**Kanat Açıklığı:** 20-30 mm**Uçuş Periyodu:** Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran

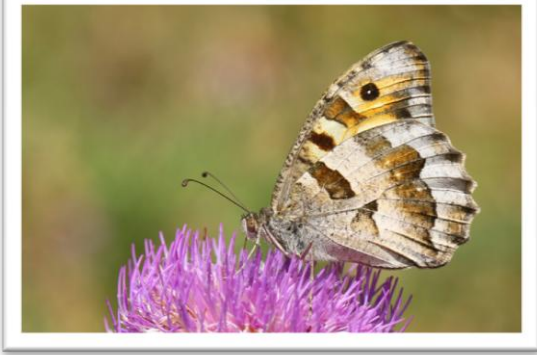
KIBRIS'IN ALT ENDEMİK KELEBEKLERİ

Zerynthia cerisy ssp. cypria

(Eastern Feston – Orman Fistosu)

Yayılma Alanı: Beşparmak ve Trodos Dağları etekleri.**Konukçu Bitkiler:** Aristolochia sempervirnes, Aristolochia parvifolia ve Allium neapolitanum.**Habitat:** Orman açıklıkları, Yol kenarları ve Vadi yamaçları**Yükselti:** 0 – 1900 m.**Kanat Açıklığı:** 45–65 mm**Uçuş Periyodu:** Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran

Chazara briseis ssp. larnacana
(The Hermit – Cadı)

Yayılma Alanı: Beşparmak ve Trodos Dağları'nın yamaçları
Konukçu Bitkiler: Onopordum cyprium., Ptilostemon chamaepeuce, Cardopatum corymbosum ve Compositae ailesine ait diğer bitkiler ile Poaceae ailesine ait bitkiler.
Habitat: Kurak, taşlık yamaçlar ve bozkırlar
Yükselti: 0 -1900 m.
Kanat Açıklığı: 55-65 mm.
Uçuş Periyodu: Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım

Hipparchia syriaca ssp. cypriaca
(Eastern Rock Grayling – Büyük Karamelek)

Yayılma Alanı: Dağlık ve yarı dağlık bölgeler
Konukçu Bitkiler: Poaceae, Gramineae ve Holcus türünden tüm bitkiler.
Habitat: Kayalık yamaçlar, Orman açıklıkları ve kenarları
Yükselti: 0-1900 m
Kanat Açıklığı: 55-65 mm.
Uçuş Periyodu: Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım

KIBRIS KELEBEKLERİNİN KUZEY VE GÜNEY DAĞILIMI BUTTERFLIES DISTRIBUTION of NORTHERN and SOUTHERN CYPRUS

No	Kelebek İsmi (Butterfly Name)	Kuzey Kıbrıs (Northern Cyprus)	Güney Kıbrıs (Southern Cyprus)
1	Papilio machaon / Swallowtail / Kartalçukuyruk		
2	Allancaria cerisyi / Eastern Feston / Orman Fıstosu		
3	Pieris brassicae / Large White / Büyük Beyaz Melek		
4	Pieris rapae / Small White / Küçük Beyaz Melek		
5	Aporia crataegi / Black-veined White / AğKelebeği		
6	Pontia daplidice / Bath White / Benekli Melek		
7	Pontia chloridice / Small Bath White / Küçük Benekli Melek		
8	Euchloe ausonia / Eastern Dappled White / Dağ Öyküsü		
9	Anthocharis cardamines / Orange Tip / Turuncu Sisli		
10	Colias crocea / Clouded Yellow / Sarı Azamet		
11	Catopilia florella / African Migrant / Afrika Göçmeni		
12	Gonepteryx cleopatra / Cleopatra / Kleopatra		
13	Danaus chrysippus / Plain Tiger / Sultan		
14	Libythea celtis / Nettle-tree Butterfly / Çitlenlik Kelebeği		
15	Charaxes jasius / Two-tailed Pasha / Çift Kuyruklu Paşa		
16	Limnitis reducta / Southern White Admiral / Akdeniz Hammeli Kelebeği		
17	Colias erate / Eastern Pale Clouded Yellow / Doğulu Azamet		
18	Vanessa cardui / Painted Lady / Diken Kelebeği		
19	Vanessa atalanta / Red Admiral / Atalanta		
20	Argynnis pandora / Cardinal / Bahadır		
21	Hipparchia cypriensis / Cyprus Grayling / Kıbrıs Kozlemeği		
22	Hipparchia syriaca / Eastern Rock Grayling / Büyük Karamelek		
23	Chazara briseis / The Hermit / Cadı		
24	Chazara persephone / Great Steppe Grayling / Step Cadısı		
25	Pseudochazara anthelea / White-banded Grayling / Anadolu Yalancı Cadısı		
26	Maniola cypriaca / Cyprus Meadow Brown / Kıbrıs Çayır Esmeri		
27	Hyponephele lupina / Oriental Meadow Brown / Esmer Peri		
28	Pararge aegeria / Speckled Wood / Karanlık Osman Esmeri		
29	Lasionomata maera / Large Wall Brown / Esmer Boncuk		
30	Lasionomata megera / Wall Brown / Küçük Esmer Boncuk		
31	Ypthima asterops / African Ringlet / Karagöz		
32	Kirina roneklana / Lattice Brown / Ağaç Esmeri		
33	Apharitis acamas / Levantine Leopard / Seytancık		
34	Favonius quercus / Purple Hairstreak / Mormeşe		
35	Deudorix livia / Pomegranate Hairstreak / Hairstreak		
36	Lycæna phlaeas / Small Copper / Benekli Bakır Güzeli		
37	Lycæna thesamon / Lesser Fiery Copper / Küçük Ateş Güzeli		
38	Lampides boeticus / Long-tailed Blue / Lampides		
39	Leptotes pirithous / Lang's Short-tailed Blue / Mavi Zebra		
40	Tarucus balticus / Little Tiger Blue / Balkan Kaplanı		
41	Azamas jesus / African Bahul Blue / Afrika Bahul Mavis		
42	Zizeeria karsandra / African Grass Blue / Karsandra		
43	Celastrina argulus / Holly Blue / Kutsal Mavi		
44	Glaucopsyche paphos / Paphos Blue / Baf Mavis		
45	Pseudophilotes vicrama / Eastern Baton Blue / Himalaya Mavis		
46	Luthrodes galba / Small Desert Blue / Akdeniz Mücevher Kelebeği		
47	Freyeria trochylus / Grass Jewel / Mücevher Kelebeği		
48	Aricia agestis / Brown Argus / Çoğözü Esmer		
49	Polommatus icarus / Common Blue / Çoğözü Mavi		
50	Carchardus alceae / Mallow Skipper / Hatım Zıpp		
51	Thymelicus acteon / Lulworth Skipper / San Leke Zıpp		
52	Gegenes pumilio / Pigmy Skipper / Cüce Zıpp		
53	Pelopidas thrax / Millet Skipper / Beyaz Çilli Kara Zıpp		

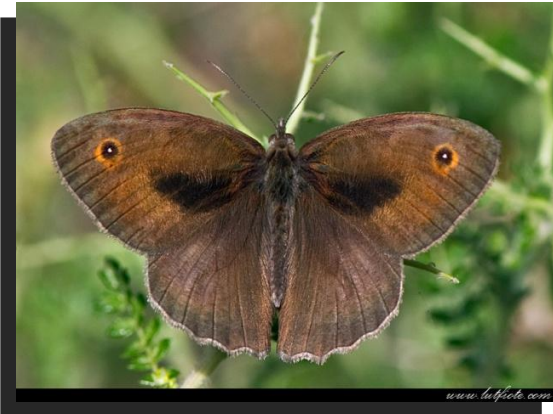
HEDEF TÜRLER

Hakan Yıldırım

Ülkemizde gözlemi yapılmış, kaydı alınmış ancak çok uzun yıllardır tekrar görülemediği kelebek türlerimiz var. Bunlardan bazıları oldukça kolay bir şekilde ulaşılabilir alanlarda görülmüş olsa da, kalan birçoğunun gözlemlendiği yerler ulaşım açısından oldukça zorlu. Hepimizin görmek istediği bu hedef türlerin bazılarının neslinin tükenmiş olabileceği düşünülürken, bazılarının da yaşam alanları henüz ziyaret edilmediği için halen bir gizem olarak bizleri beklediği tahmin ediliyor.

Ancak bu türlerin halen bir gizem olarak kalmasının bir nedeninin de türlerin tanınmaması olabileceğini düşünüyoruz. Belki de bu türler gözlemciler veya fotoğrafçılar tarafından görülüyor, ancak tür özellikleri net olarak bilinmediği ve bu türler tanınmadığı için, ne kadar önemli bir keşif yapıldığı belki de fark edilemiyor olabilir.

İş te bu yüzden, bu yazı dizisi ile birlikte her sayıda bu türlerin ikisini sizlere tanıtmak istiyoruz. Belki bu vesile ile bazılarının bulunmasına da vesile olabiliriz. Sitemiz, önceki dönemlerde de bu tür keşiflerde rehberlik yaparken bazılarının bulunmasına da yardım etti. Örneğin Bodrum'dan Sayın Lütfi Öte'nin Halikarnas Esmeri kaydı,

<http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=4700#.U7vyj8JWHVg>

Denizli'den Sayın Mehmet Karababa'nın Çokgözlü Eşer Mavisi kaydı.

<http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=9926#.U7v0DsJWHVg>

Sarı Benekli Zıpzıp, Teresya Mavisi, Dicle Güzeli de bu türler arasındaydı ve gözlemcilerin çabaları ile bulundu.

Keşfedilen bunca yeni türden sonra, bunlara yenileri neden eklenmesin diye düşünüyoruz. Bu sebeple aşağıda bulunmayı bekleyen diğer önemli türlerimizi sizlerle tanıştırmak istiyoruz.

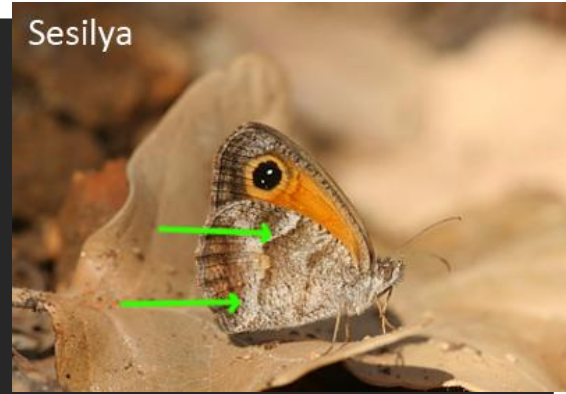
Sesilya (*Pyronia cecilia*)

Bilinen tek kayıt 1973 İstanbul Belgrad Ormanı kayıdır.

Sesilya

http://www.eurobutterflies.com/species_pages/cecilia.htm

Sesilya

<http://www.butterfliesoffrance.com/html/Pyronia%20cecilia.htm>

Pironiya

Halil İbrahim Sarı

Pironiya

Aykut Bal

Sesilya, kanat üstünde (erkek birey) damarlarca bölünmüş belirgin stıgması ve kanat altında benek içermemesi ile Pironiya' dan ayrılır.

**Yalancı Virgül Kelebeği
(*Nymphalis vaualbum*)**

http://www.rufford.org/rsg/projects/milo%C5%A1_popovi

<http://www.pbase.com/isotria/image/91045288>

Kanat üstünde apeks altındaki beyaz benekleri ve arka kanat kenarında **taşımadığı** mavi benekler, kanat altında 'V' 'şekilli izi ve açık renk orta hat bandı ile akrabası olan Sarı Ayaklı Ninfalis ve Karağaç Ninfalisinden ayrılır.

Karağaç ve Söğüt ağaçları çevresi orman kenarlarında aranması gerekir.

Şu ana dek, kayıtları Artvin ve Erzurum'dan gelmiştir. DTDT kaydı:

- Artvin Karçal Dağları Meydancık' ın 5-15 km Kuzeybatısı, 1800-2000 m, Ağustos 1993
- Erzurum, Ak Dağ, Kuzeydoğu Hınıs

Sarı Ayaklı Nimfalis

Ufuk Karaca

Sarı Ayaklı Nimfalis

Aykut Bal

Karaağaç Nimfalisi

Halil İbrahim Sarı

Karaağaç Nimfalisi

Seyfi Karaman

Yukarıda bahsettiğimiz bu türleri de kısa zamanda sitemizde görmek dileğiyle, mutlu, sağlıklı ve bol kelebekli günler dilerim.

MAKRO LENS DEĞERLENDİRMESİ

SIGMA 105 DG MACRO 2.8 EX

Vehbi Yalçın

Fotograf makinesi ve lens üreten Canon, Nikon, Pentax gibi markalarla marka olarak birebir yarışmak yerine onlara uyumlu lensler üreterek farklı bir ticari hamleyle bu pazardan pay alma yarışında olan Sigma'nın 105 mm makro lensiyle ilgili kişisel tecrübelerimi paylaşmak ve bu markanın ürünlerini kullanacak olanlara birazcık olsun yardımcı olmak isteğinin ürünüdür bu yazı.

Sigma 105 DG Macro 2.8 EX'in teknik özellikleri aşağıda verilmiştir

Lens Türü: Makro

Model adı: Sigma MACRO 105mm F2.8 EX DG

Odak Uzaklığı: 105 mm

35mm eşdeğer odak uzaklığı: 168 mm (1.6)
157 mm (1.5)

Min Diyafram: f/2.8

Max Diyafram: f/32-45

Diyafram yapısı: 11 element 10 grup 8 yaprak

Minimum netleme mesafesi: 0,31 m

Filtre boyutu: 58 mm

Büyütme oranı: 1.0 x

Otomatik odaklama: Var

Bağlantı noktası: EF / EF-S / DX / AF

Titreşim engelleme: Yok

Sessiz motor: Yok

Ağırlık: 457 gr

Boyut: 74 X 97.5 mm

Lensin üretiminin üzerinden on yılı yakın zaman geçmiş olup firma aynı lensi teknik yönden eklemeler yapıp yenileyerek piyasaya sürmüştür. Bunun yanı sıra 150 mm ve 180mm'lik lensler de üretilmiş ve üst seçenekler olarak tüketicilerin beğenisine sunulmuştur.

Lensi tecrübelerime dayanarak değerlendirirken artıları ve eksilerini sıralamanın daha doğru olacağını düşündüm. Lensin eksileri arasında en başta OS sistemin olmayışını sayabiliriz. Kelebek fotoğrafı çekerken tripod kullanmanın neredeyse imkansız olduğunu düşünürsek elde yapılan çekimlerin daha net olması için titreşim engelleyici sistemin gerekliliği

daha kolay anlaşılır. İkinci eksik HSM'nin olmayışı ve üst modellere göre netleme hızının görece daha düşük olması. Bir diğer eksi ise netlemeyi sağlayan mekanizmanın dışa doğru çıkarak hareket etmesi (hareket esnasında çıkan sesi de eklersek) sayılabilir. Bu durum harekete oldukça duyarlı olan kelebekler tarafından tehlike olarak algılanmakta ve hızla konum değiştirmelerine ve uçmalarına sebep olmaktadır. Firma üst versiyonlarda bu problemi de çözmüş ve oldukça güzel ve tatmin edici sonuçlar veren lensler üretmiştir. Ben bu problemi aşmak için lensi manuel netleme modunda kullanmayı tercih ediyorum. Manuel netlemede hem lensin netleme hareket hızını kontrol etme imkanımız oluyor hem de netleme esnasında çıkan sesin önüne geçmiş oluyoruz.

Lensin bence en büyük artısı F2.8 den 32 diyaframa kadar geniş bir diyafram aralığı sunması. Bu aralık fotoğraf çekiminde ışığın kontrol edilmesinde büyük kolaylık sağlamaktadır. Sabahın ilk saatlerinde ve akşamın son saatlerine doğru ışığın az olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bu saatlerde yapılan çekimlerin sağlıklı olmasını sağlayan etken oldukça geniş bir diyafram aralığı ile çekim yapmaktır (F 2.8

değeri gibi). Fotoğrafçı için ışık koşullarının zor olduğu bir diğer zaman dilimi ise güneş ışıklarının en yoğun olduğu ve gün ortasına denk gelen saatlerdir. Bu saatlerde yapılan çekimlerde geniş bir diyafram açıklığı kullanılırsa fotoğraf yüzeyinde ışık patlamaları olacaktır bu da fotoğrafın detaylarının kaybolması demektir ki kelebek fotoğrafı çekenlerin en istemediği durumlardan birisidir.

Bunu önlemenin yolu da bu ışık koşullarında kısık bir diyafram değeri (F 32 gibi) kullanmaktan geçmektedir. Sigma 105 bu zor ışık koşullarının aşılmasında fotoğrafçıya 2.8 diyaframdan 32 diyaframa kadar uzanan geniş bir ışık kontrolü sunmaktadır. Lens 105 mm lik odak uzaklığı ile tatmin edici bir lenstir tespitini de rahatlıkla söyleyebiliriz. Sigma hakkında yapabi- leceğimiz bir diğer tespit ise 105 makroda yakaladığı lens keskinliğidir.

Teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir hızla geliştiği günümüzde bugün alınan bir ürünün ertesi gün eskidiğini ve üst versiyonunun yazılım güncellemelerinin piyasaya sürüldüğü tüketiciler olarak hepimizin malumudur. Yaklaşık yedi yıldır kullanmakta olduğum Sigma 105mm makro lens saydığım eksilerine ve teknolojik yeniliklere rağmen bir kelebek gözlemcisi olarak benim tüm isteklerimi rahatlıkla karşılamaktadır.

Bundan sonra lens olarak ne düşünürümün cevabı marka olarak yine Sigma olacaktır elbette. Odak uzaklığı seçenekleri arasından tercihim ise 150 mm'den yana kullanırım.

GEÇEN AYIN ÖNEMLİ KAYITLARI**Hakan Yıldırım**

Çkg. Anadolu Tüylüsü (8.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29594#.U9skZuN_uWM**Hakan Yıldırım**

İran Pirireisi (9.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29690#.U9skMeN_uWM**Adem Yağız**

Çkg. Anadolu Tüylüsü (9.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29754#.U9skFeN_uWM**Hakan Yıldırım**

İranlı Esmergöz (6.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29645#.U9skS-N_uWM**Adem Yağız**

İran Pirireisi (8.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29589#.U9skaeN_uWM**Onat Başbay**

Çkg. Van Esmeri (7.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29639#.U9skT-N_uWM

Mustafa Sözen

Firdevsi'nin Çkg. (10.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29623#.U9skVeN_uWM

Hakan Yıldırım

İranlı Sevbeni (7.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29562#.U9skd-N_uWM

Mehmet Tığdemir

Çkg. İfekarmon (5.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29619#.U9sna-N_uWM

Onat Başbay

Gross'un Esmerperisi (7.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29560#.U9skeeN_uWM

Onat Başbay

Acem Çkg. (6.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29596#.U9skZON_uWM

Hakan Yıldırım

Çkg. Buzul Mavi (2.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29507#.U9skkeN_uWM

Onat Başbay

Çkg. Buzul Mavi (3.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29514#.U9skjeN_uWM**Abdullah Elgümüş**

Mezopotamya Çkg. (10.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29024#.U9slYeN_uWM**Kenan Talas**

Büyük Zümrüt (9.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29235#.U9slCON_uWM**Murat Saltık**

Orman Esmerboncuğu (6.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=28803#.U9slteN_uWM**Ali Bali**

Büyük Zümrüt (10.kare)

http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2fsdl15@d&idx=29269#.U9sk8-N_uWM

geçen ay
EN
çok
izlenen
FOTOĞRAFLAR

Küçük Zıpzıp Perisi / ISPARTA / Cahit Ağçal (cako)

Akdeniz Seytancı / ADIYAMAN / Ufuk Karaca (karacam)

Tarakya İmparatoru KIRKLARELİ Seyfi Karaman (KOMSIS)

Çitlembik Kelebeği KARABÜK Mustafa Sözen (spalaxtr)

Ateş Bakırı BOLU Güllü Eğri (gulluegri)

Not 1: - Fotoğrafların sol alt köşelerinde bulunan kare butonlara tıklayarak orijinal linkine ulaşabilirsiniz.

Not 2: - Buradaki fotoğraflar sistem tarafından otomatik olarak seçilmektedir.
- Fotoğraflar düzenlenirken herhangi bir üstünlük sırası güdülmemiştir.
- Grafiksel düzenlemeler sırasında armonik ve orantısal kriterler baz alınmıştır.

KAPAKTA KULLANILAN FOTOĞRAFLAR

Sözen'in Yalancı Bakırı / Eskişehir (**Mustafa Sözen**)

BÜLTENİN YAPIMINDA EMEĞİ GEÇENLER

YAYIN KURULU

Adem YAĞIZ
Ali BALİ
Aykut BAL
Hakan YILDIRIM
Kenan TALAS
Kerim TEZEL
Mehmet KARABABA
Onat BAŞBAY

Yayın Yönetimi

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM

Yazı ve Araştırma

Ali BALİ
Aykut BAL
Hakan YILDIRIM
Hasan Bağlar
Kerim TEZEL
Mustafa Sözen
Onat BAŞBAY
Vehbi Yalçın

Redaksiyon

Ali BALİ
Hakan YILDIRIM

Grafik-Tasarım

Ali BALİ